

י"ב ניסן, תש"פ
6 אפריל, 2020

חוזר נהלים למנהלי בתי הספר העל יסודיים

אגרת מספר 10

מנהלים יקרים,

אגרת זו מהווה את חוזר הנהלים ליישום תכנית ההבחנות לקיץ תש"פ, בעקבות מגיפת הקורונה.

הימים ימים מאתגרים לכולנו, אתגרים רחבי היקף, שונים ממה שהתרגלנו אי פעם, לצד דאגה לקרובים לנו, וניהול בית הספר מרחוק.

חוזר זה מפרט את הנהלים המרכזיים להבחנות בבגרות קיץ תש"פ.

בהמשך נוסיף נושאים שלא התייחסנו אליהם בחוזר זה.

אודה לכם על העברת החוזר גם **לרכזי הבגרות** (שזו הזדמנות להודות להם על עבודתם הרבה) **ולרכזים הפדגוגיים ורכזי השכבות** (וגם להם תודות רבות!).

בנוסף, אני מבקשת להודות מאוד **למפקחי החינוך העל יסודי**, העמלים מאוד בעת הזאת לתת מענים, וליצר תשובות, מרחוק, מתוך מסירות רבה, מקצועיות רבה, ועמל ללא לאות.

שימו לב:

- במהלך היום יפורסם **לוח הבחינות המעודכן והמיקוד החדש**.
- מחר יפורסם **קובץ השאלונים והנספח לתלמיד**.
- **דחינו את מועד ההחלטה על המקצוע שנבחר** ואין חובה להודיעו לפני פסח (שלא כמו שפרסמנו באגרת 9)

מנהלים יקרים, העת הזו היא עת מבחן לכולנו, מחד הרבה משקל מוטל על העבודה הבית ספרית והרבה אמון למאמץ הגדול הנעשה בבתי הספר.

אני קוראת לכולנו להשתמש **בשום שכל ובאחריות** בסמכות שניתנה בידינו, ולהשקיע עמל מרובה למתן ציונים הגונים המשקפים נאמנה את יכולותיו של התלמיד.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך על יסודי

אני מאמינה ביכולת שלכם, כמנהיגי קהילות המורים, לתת בבתי הספר הנחיות נכונות כיצד להצליח לשקלל את הסיטואציה המורכבת ולאגם אמפתיה עם צדק ושוויון. לצד זה, אני מזכירה את דבריי מאגרת 9, זו גם עת להזכיר, גם לתלמידים שלנו, **שללמידה יש ערך גם כשאינה לבגרות**, ולהמשיך את חגיגת הלמידה מרחוק בכלל המקצועות, גם אלו שאינם להיבחנות חיצונית. כי ללמוד, זה חלק מלהתחנך. וכי אנשי חינוך כולנו. **במקצועות הנלמדים לציון שנתי יש חשיבות רבה להמשיך ללמוד**, ולהעריך את התלמידים בהערכה בית ספרית שתאפשר להם ביטוי יכולותיהם. למותר לציון **שבכיתות י'** ראוי להמשיך את הלמידה הסדירה, הן במסגרת ההערכה הבית ספרית ל-30% לבגרות והן במקצועות להיבחנות בשנה הבאה. לאחר חופשת הפסח נפרסם מחדש את נוהל הציונים השנתיים וניתן הבהרות לכל השאלות שאספנו מכם בנושא.

אני מאחלת לכולנו בהצלחה רבה ומאחלת חג שמח!

פירוט הנהלים:

1. מקצועות החובה מתמטיקה, אנגלית ושפת אם

עקרון - יש להבחן בשאלון אליו תוכנן התלמיד להבחן ועבורו הוזמן שאלון.

- **מתמטיקה ואנגלית**, כמו גם **שפת אם לדוברי ערבית**- מורכבים משני שאלונים, יש לוודא ששני השאלונים נעשו/יעשו בבחינה חיצונית.
- תלמיד שנותרו לו שני השאלונים למועד הקיץ צריך לעשות את שניהם בבחינה חיצונית, כדי להיות זכאי לתעודת בגרות.
- **שפה עברית** – יש שאלון אחד וחובה להבחן בו בחינה חיצונית.
- **הבגרות בעל פה באנגלית**- עבור תלמידים שטרם נבחנו בה, תעשה **בציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי**.
- **באנגלית מתמטיקה ושפת אם ערבית**- ניתן לגשת במועד אחד ליותר משאלון אחד. בכל מקרה יש לוודא שכל המקצוע הוא בהיבחנות חיצונית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך על יסודי
2. האשכול ההומניסטי

המבחנים כולם ברמת הבסיס, תלמידים שבחרו בהרחבת הלמידה במקצועות אלו יקבלו

על יחידות ההגבר ציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון.

בחינוך הממלכתי: בחירה מבין המקצועות: היסטוריה, תנ"ך, אזרחות וספרות.

בחינוך הממ"ד: בחירה מבין המקצועות: תנ"ך, תושב"ע/ תלמוד, היסטוריה, ואזרחות.

בחינוך החרדי: הבחירה מבין השאלונים: תנ"ך, יהדות/ תושב"ע, היסטוריה, אזרחות.

בחינוך הערבי, הדרוזי והנוצרי: בחירה מבין המקצועות שפה עברית, אזרחות, והיסטוריה.

כיצד נקבעת הבחירה:

בכל מקרה נלקחים בחשבון רק שאלונים שהוזמנו עבור התלמיד מבעוד מועד להיבחנות בקיץ זה לשכבות י"א וי"ב.

- הבחירה במקצוע בו ייבחנו חיצונית תעשה על ידי בית הספר.
- בית הספר יכול לבחור מקצוע שונה לכל כיתה או קבוצת תלמידים לפי שיקול דעתו.
- יש לבחור מקצוע אחד מבין אלו שהתלמיד אמור לגשת אליהם בקיץ הקרוב.
- תלמיד שאמור לגשת רק למקצוע אחד יבחן בו, תלמיד שאמור לגשת לשניים ומעלה יבחן באחד והשאר יוגשו **בציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון.**

- הבחירה קשורה למקצועות שהתלמיד היה אמור להבחן בהם בקיץ תש"ף. אין שום קשר להיבחנויות שצבר התלמיד בעבר. ההקלה היא למועד קיץ תש"ף, בעקבות מצב החירום, ואינה מיועדת לא להקל ולא להחמיר על היבחנויות במועדים קודמים.
- על תלמידי יא, חל אותו דין שעל תלמידי יב. והם יבחנו על פי השאלונים שהוזמנו לכתתם, לשאלון אחד מבין אלו שהיו אמורים להבחן בהם. ככל שהמקצועות הוגשו במסגרת וועדה המלווה, אושרו על ידי הפיקוח והוזמנו עבורם שאלונים.

מקצועות חובה הומניסטיים שלא נמצאים באשכול להיבחנות חיצונית

מקצועות שהם מקצועות חובה באשכול ההומניסטי, שלא צוינו לעייל, כגון ספרות ומחשבת ישראל בחמ"ד, ספרות בחרדי, או המורשות (דת האסלם, מורשת הדרוזית ודת הנוצרית)

יצוינו על פי נוהל מתן ציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון בהתאם לתכנית ההיבחנות הבית ספרית כפי שהוצגה בוועדה המלווה.

תמר וחלוצי הערכה

שאלוני תמ"ר וחלוצי הערכה נחשבים כהיבחנות חיצונית. ופוטרים מהצורך לבחור עוד שאלון חיצוני, ככל שהם הוגשו בתוכנית השנתית לקיץ תש"ף והוזמנו למועד זה שאלונים עבורם.

עבודת גמר צמודה

עבודת גמר צמודה, המחליפה הבחנות באחד מן המקצועות הנכללים באשכול ההומניסטי, פוטרת ממבחן באשכול ההומניסטי. (כעבודות גמר נחשבת רק עבודה שאושרה על ידי הפיקוח על עבודות הגמר באגף לחינוך על יסודי).

האשכול ההומניסטי – שאלות יחודיות למגזרים:

חמ"ד – תנ"ך ותושב"ע - ייבחנו חיצונית על שאלוני הבסיס של י"א וי"ב (ל3 יח"ל) על פי הטבלה שיפרסם אגף הבחינות.

3. אשכול המדעים

האשכול המדעי כולל את המקצועות: ביולוגיה, כימיה, פיזיקה, מדעי המחשב (מקצוע מוביל).

- יש לגשת לבחינה החיצונית באחד מהמקצועות הללו בלבד.
- תלמיד בכתה י"ב הרשום לבחינה חיצונית במועד קיץ תש"ף בשני מקצועות מדעיים או יותר, יבחן באחד מן המקצועות בבחינה חיצונית ויקבל ציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון במקצוע או במקצועות שלא ניגש בהם לבחינה חיצונית.

- נוהל זה נכון גם עבור תלמידים הלומדים כימיה או פיזיקה במסגרת התיכון הווירטואלי.

תלמידי י"ב:

במקצוע באשכול המדעים (כפי שהוגדר) בו לא ניגש התלמיד לבחינה החיצונית, ומבקשים לתת בו ציון שנתי, בית הספר יידרש להציג את אישור המפמ"ר לפתיחת מגמה במקצוע ואישור

מפקח בית הספר ללמידת שני מקצועות מדעיים במסגרת הוועדה המלווה לקבוצת התלמידים בה רשום תלמיד זה.

תלמיד י"ב שרשום להבחנות בשלושה מקצועות מן האשכול המדעי, יקבל על שניים מהם ציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון.
תלמידי י"א:

תלמידי י"א הלומדים שני מקצועות מדעיים או יותר, יוכלו להבחן על אחד מהם מבחן חיצוני ובשני יקבל בציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון.

- תלמידים מצטיינים ומחוננים – יפורסם פירוט באגרות הבאות.

מקצועות מדעים שלא צוינו באשכול להבחנות חיצונית

שאר המקצועות המדעיים, שלא צוינו במסגרת האשכול (כגון מדעי הסביבה, מדעי המח וכו') יצוינו בציון בית ספרי בציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון.

4. מקצועות מורחבים

מקצועות מורחבים נוספים- הן הרחבה של מקצועות החובה והן מקצועות הבחירה שאינם מאשכול המדעים שהוגדר לעייל, ילמדו ויצוינו בציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי בשאלון.

- בכיתה יב יחושבו לתלמיד הרחבות ממקצועות החובה רק כאלו שכבר נבחן בהם ברמת הבסיס או שישלים בהם את הבחינה החיצונית ברמת הבסיס בקיץ תש"ף, ורק ככל שהוזמנו עבורו שאלונים מבעוד מועד להרחבה זו. (לא יתאפשר לקבל ציון במקצוע חובה ברמה מוגברת ללא ציון חיצוני באחד השאלונים של המקצוע).

5. מגמות טכנולוגיות (מלבד מדעי המחשב)

- המקצועות במגמות הטכנולוגיים, נחשבים כשאר המקצועות המורחבים. המקצוע המוביל יצויין בציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי,
- במקצועות ההתמחות, יש להעלות את חוברת הפרויקט לשילובית, לצרכי בקרה ומעקב. (בית ספר שמתקשה להעלות את החוברת לשילובית יוכל לפנות למרב"ד או לאגף הבחינות) מומלץ שהמורה יבחן את התלמידים בזום/ בדרך אחרת, כדי לתת הזדמנות הציג את הפרויקט שעשו. הציון יהיה ציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לציון סופי.

6. תחומי האמנויות : (אמנות חזותית, מוסיקה, קולנוע, מחול ותיאטרון)

יינתן ציון בית ספרי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכדי ציון סופי, מומלץ שהמורים יבחנו את התלמידים בזום לצורך מתן ציון על עבודת הגמר שלהם, לכבד את העמל שהשקיעו, ולראות את התוצר המוגמר (גם אם אינו שלם).

7. מועד ב

- מאחר והשנה הפער בין מועדי ההיבחנות הראשונה והשנייה במתמטיקה ואנגלית הצטמצם, ישנה אפשרות כי תלמידים ירשמו למועד ב' עוד בטרם קיבלו את תוצאות מועד א'.
- מומלץ על כן, לנהל שיחה עם התלמידים בתום המבחן במועד א' ולעבור איתם על השאלות כדי לתת כלי להחלטות מושכלות. בכל מקרה ככל שמדובר בלומדים סדירים, הציון הגבוה מבניהם נחשב.
- לא ניתן לשנות רמת היבחנות בין מועד א למועד ב' אלא אם כן מדובר בלעבור מ-5 יח"ל, ל-4 יח"ל, או מ-4 יח"ל, ל-3 יח"ל.
- כמו כן ניתן לגשת לשאלון אחד במועד א ולשאלון אחר באותה רמה במועד ב'. (לתלמיד שחסרים לו יותר משאלון אחד, או מבקש לשפר ציון באחד השאלונים)

8. משפרי ציון

עקרון: כל תלמיד ביא או יב שרוצה לשפר ציון ללא שינוי בציון השנתי, ובהינתן שיש בחינה חיצונית במקצוע המדובר, יכול להבחן בבחינות חיצוניות נוספות מעבר לתכנית ההיבחנות שנקבעה בבית ספרו.

שיפור ציון ללא היבחנות חיצונית

ביחס לתלמידי י"א – י"ב, שבנוסף להיבחנות החיצונית באשכול, רוצה לשפר ציון באחד המקצועות שנבחן בהם בחורף תש"ף, על ידי ציון שנתי חדש, ללא היבחנות חיצונית נוספת, יוכלו לעשות זאת ככל שמפקח בית הספר אישר פתיחת קורס וירטואלי ללמידה מרחוק.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך על יסודי

- היקף השיפור של הציון השנתי החדש לא יעלה על 15 נקודות. וכן לא יתאפשר שיפור ציון שנתי ביותר ממקצוע אחד.
- תלמיד חסם (שהגיש טופס בחינה ריק או עד 5 נקודות) במתמטיקה, אנגלית, שפת אם, ומדעים (פיסיקה, כימיה, ביולוגיה ומדעי המחשב) חייב לגשת לבחינה חיצונית. לפי הנוהל לעייל.
- תלמיד חסם באשכול הומניסטיקה – אם זו היבחנות יחידה שנתרה לו באשכול, חייב לעשות אותה בבחינה חיצונית.
- באם מדובר בהיבחנות בנוסף להיבחנות החיצונית, התלמיד יוכל לשפר באמצעות קורס וירטואלי, שיאושר על ידי המפקח, את הציון השנתי שלו, בהתאם לנוהל שיפור ציונים לעיל, ובכל מקרה השיפור בציונו השנתי לא יעלה על 15 נקודות.
- האגף לחינוך על יסודי יוציא הנחיות למפקחים כיצד יש לפעול לאישור קורסים ממן אלו.
- חשד לא ניתן להסרה אלא רק בבחינה חיצונית, ובהתאם למועד בו הותר לתלמיד להיבחן.

9. המקצועות הנלמדים להערכה פנימית – חנ"ג, מבוא למדעים, השכלות כלליות

ומעורבות חברתית

- יש להשלים החומר ככל שניתן.
- בחנ"ג כדאי להשלים השעות דרך הלמידה מרחוק.
- במעורבות חברתית- יצאו הנחיות באגרת מספר 3 (18.3.20).
- במבוא למדעים והשכלות כלליות יש להשלים החומר ככל שניתן.
- בכל המקצועות הללו יינתן ציון על ידי בית הספר על פי הלמידה שנעשתה

10. תלמידים הלומדים מקצוע שלא נלמד בבית ספרם

- תלמידים שנגשים באופן עצמאי למבחן שנבחנים עליו בהבחנות חיצונית בקיץ תש"ף ייגשו למקצוע זה ללא ציון שנתי.
- אודות תלמידים הלומדים מקצוע שלא נלמד בבית ספרם ואין למקצוע זה היבחנות חיצונית בקיץ תש"ף, יפורסמו הנחיות אחרי פסח.

11. כללי הקומפנסציה

- כללי הקומפנסציה לא יופעלו בשנה זו.
- עם זאת, חובת ציון עובר בשפת אם ובמערבות חברתית נותרו על כנם כתנאי לזכאות לתעודת בגרות.

12. בתי ספר ללא הכרה בציונים שנתיים

בתי ספר ללא הכרה בציונים שנתיים:

- יבחרו מקצוע אחד להיבחנות חיצונית בכל אחד מן האשכולות, לפי הנהלים לעיל.
- במקצועות שיבחרו להיבחנות חיצונית במסגרת האשכולות, יש להיבחן גם במבחן 30%
- בבתי הספר הללו יתקבלו רק ציוני הבחינה. ללא שקלול בציון שנתי בבחינות החיצוניות.
- לגבי יתר המקצועות בהם לא נבחנו, יחושב ציון בית ספרי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לכלל ציון סופי.
- האגף לחינוך על יסודי יפרסם נוהל איך לחשב את הציון הבית ספרי לבתי ספר אלו.

13. שיפור ציון בהערכה בית ספרית

- תלמידים המבקשים לשפר את הציון שלהם בהערכה בית ספרית יוכלו להיבחן במבחן של 30%.
- במקצועות החובה בהם ייכתב כזה, במקצוע בהם אין בחינה לא ניתן לשפר ציון.

14. בתי ספר אדומים

81 בתי הספר האדומים במדד טוהר הבחינות, וכן בתי הספר שהוסרה להם ההכרה בגלל עובדי הוראה שהפרו את טוהר הבחינות, יקבלו ליווי מחוז הדוק. נהלים לליווי המחוז יפרסם האגף לחינוך על יסודי אחר הפסח.

15. בתי ספר שיפרו את האמון

כלפי בתי ספר שיפרו את האמון הניתן בהם, וימצאו פערים בלתי סבירים במתן הציונים, כמו גם אי ביסוס שיקול הדעת שלהם באופן הניתן להסמכה, ינקטו סנקציות, מלבד עצם הפעלת השק"ד, כולל הסרת ההכרה בציונים שנתיים וסנקציות נוספות כפי שיוחלט.

**אנו מאחלים לכולנו בהצלחה רבה
חג שמח לחוגגים,
חופשת אביב בריאה לחברינו במגזר הערבי
ובעיקר- בריאות לכולם.**

ד"ר בארי

מנהלת האגף לחינוך על יסודי

העתקים:

הרב רפי פרץ- שר החינוך

מר שמואל אבואב- מנכל משרד החינוך

ד"ר שוש נחום- סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

ד"ר מירי שליסל- יו"ר המזכירות הפדגוגית

ד"ר עופר רימון- סמנכ"ל תקשוב טכנולוגיה ומערכות מידע

תפוצת מטה (גב' שוש נגר, מר חגי גרוס, מר אריה מור, גב' אינה זלצמן, מר שאלתיאל רם,

עו"ד אילת מלקמן, גב' אפרת לאופר, מר דוד גל, גב' דליה פניג, ד"ר אהרון שחר, מר קובי

רפאלי, מר אסף מנוחין, גב' סמדר אופיר)

מנהלי מחוזות

מפקחים במחוזות

הנהלת מינהל פדגוגי

הנהלת האגף לחינוך על יסודי

מנהלי מחלקות חינוך

מנכ"לי רשתות החינוך

מועצת התלמידים